SISÄMINISTERIÖ
Pelastusosasto
Erityisasiantuntija
Linda Viitala

Lausunto
18.11.2019

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI PELASTUSLAIN MUUTTAMISESTA JA ERÄIKSI MUIKSI LAEIKSI (HE 59/2019 vp)

Edustaja Mari Rantasen kysymys

Edustaja Mari Rantanen kysyi hallintovaliokunnan kokouksessa 15.11.2019, vaikeutuuko pelastusalan tieteellinen tutkimus, jos tiedot, jotka toimenpiderekisteristä tulee poistaa kahden vuoden kuluttua niiden tallentamisesta, laajenisivat koskemaan kaikkia ns. arkaluonteisia henkilötietoja.

Voimassa olevan lain mukaan toimenpiderekisterissä olevat terveyttä ja rikollista tekoa kuvaavat arkaluonteiset henkilötiedot tulee poistaa toimenpiderekisteristä viimeistään kahden vuoden kuluttua niiden tallentamisesta. Säännöstä ehdotetaan muutettavan siten, että jatkossa kaikki ns. arkaluonteiset henkilötiedot tulisi poistaa viimeistään kahden vuoden kuluttua niiden tallentamisesta. Käytännössä tällaisten muiden arkaluonteisten henkilötietojen tallentaminen toimenpiderekisteriin on harvinaista.

Lain mukaan arkaluonteisia henkilötietoja ei saa luovuttaa tieteellistä tutkimusta varten. Tällöin sillä, poistetaanko arkaluonteinen tieto rekisteristä viiden vai kahden vuoden kuluttua sen tallentamisesta, ei ole merkitystä tieteellisen tutkimuksen kannalta.

Korkeimman hallinto-oikeuden lausunto

Korkein hallinto-oikeus on hallintovaliokunnalle toimittamassaan asiantuntijalausunnossa 13.11.2019 kiinnittänyt valiokunnan huomiota siihen, että ammattikorkeakoululakiin sekä yliopistolakiin ja opiskelijoiden oikeusturvasta annettuun lakiin sisältyy valituskieltoja korkeimpaan hallinto-oikeuteen osassa niitä asiaryhmiä, joissa esitetyn muutoksen jälkeen Pelastusopiston opiskelijat voisivat hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan nyt esitettyjä muutoksia perustellumpana olisi voitu pitää opiskelijoiden oikeuksiin liittyvien muutoksenhakusäännösten yhdenmukaistamista mainituissa laeissa linjatun pohjalta.

Sisäministeriö toteaa, että Pelastusopistosta annetun lain muutoksenhakukiellon kumoaminen vastaisi Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain sääntelyä. Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 46 §:n mukaan vastaavista asiaryhmistä on mahdollista hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Sisäministeriö pitää tärkeänä, että Pelastusopistosta annetun lain ja Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muutoksenhakua koskevat säännökset ovat yhteneväiset, sillä Pelastusopistossa fyysisesti opiskelevat pelastustoimen päällystöopiskelijat ovat Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoita. Opiskelijoiden yhdenvertaisuuden kannalta on tärkeää, että heihin sovelletaan samanlaisia muutoksenhakusäännöksiä.

Sisäministeriö toteaa, että toisin kuin yliopistot ja ammattikorkeakoulut Pelastusopisto ja Poliisiammattikorkeakoulu kuuluvat sisäministeriön hallinnonalaan. Kyseisiä oppilaitoksia koskee oma erityislainsäädäntö eivätkä ne kuulu esimerkiksi yhteishaun piiriin.